

UCHWAŁA NR IV/25/2024
RADY POWIATU WYSOKOMAZOWIECKIEGO

z dnia 23 sierpnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu
Wysokomazowieckiego na lata 2020-2027 za lata 2022-2023

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r., poz. 54, poz. 834, poz. 1089) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wysokomazowieckiego na lata 2020-2027 za lata 2022-2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wysokomazowieckiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Dorota Łapiak

RAPORT
Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA DLA POWIATU
WYSOKOMAZOWIECKIEGO
ZA LATA 2022-2023

CZERWIEC 2024 R.

ZLECENIODAWCA:

Starostwo Powiatowe w Wysokiem Mazowieckiem

ul. Ludowa 15A

18-200 Wysokie Mazowieckie

OPRACOWANIE:

mgr inż. Bartłomiej Przybylski

pnbenergy.pl

kontakt@pnbenergy.pl

505 203 400

opracowania środowiskowe i energetyczne

inspekcje dronem

rozwój projektów OZE

Spis treści

1	Wstęp	7
2	Stan realizacji Programu Ochrony Środowiska	9
3	Realizacja celów zawartych w programie ochrony środowiska	11
3.1	Działania w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza	11
3.1.1	Zrealizowane zadania	14
3.2	Działania w zakresie ochrony przed hałasem	16
3.2.1	Zrealizowane zadania	19
3.3	Działania w zakresie gospodarowania wodami i gospodarki wodno-ściekowej	23
3.3.1	Zrealizowane zadania	26
3.4	Działania w zakresie gospodarowania odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów	29
3.4.1	Zrealizowane zadania	29
3.5	Działania w zakresie zasobów przyrodniczych oraz poprawy jakości życia ludności	31
3.5.1	Zrealizowane zadania	33
3.6	Działania w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom poważnymi awariami	34
3.6.1	Zrealizowane zadania	35
4	Monitoring realizacji zadań	37
5	Podsumowanie i wnioski	39

Wykaz użytych skrótów

EFRROW	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
FDS	Fundusz Dróg Samorządowych
FEP	Program: „Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027”
FSUSR	Fundusz Składkowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDOŚ	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
ISOK	Informatyczny System Osłony Kraju
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KSRG	Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy
MPZP	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
MSWiA	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OZE	Odnawialne źródła energii
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
PSZOK	Punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych
PUL	Plan Urządzenia Lasu
PWIS	Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
RFIL	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych
RFPŁ	Rządowy Fundusz Polski Ład
RFRD	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (dawniej Fundusz Dróg Samorządowych)
RPOWP	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego
SUW	Stacja Uzdatniania Wody
UPUL	Uproszczony Plan Urządzenia Lasu
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZDR/ZZR	Zakład dużego ryzyka/zakład zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

1 Wstęp

Sporządzenie niniejszego raportu z wykonania programu ochrony środowiska dla powiatu wysokomazowieckiego za lata 2022-2023 (dalej: **Raport**) jest wypełnieniem dyspozycji przepisów prawa. Najwyższy imperatyw stanowi art. 74 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., nakazujący władzom publicznym prowadzenie polityki zapewniającej bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom. Norma ta została rozwinięta w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2024 poz. 54, z późn. zm.), która w art. 17 i 18 zobowiązuje organ wykonawczy powiatu do sporządzenia, a Radę Powiatu do uchwalenia programu ochrony środowiska (dalej: „**Program**” lub „**POŚ**”).

Program ochrony środowiska dla powiatu wysokomazowieckiego, po zaopiniowaniu przez odpowiednie organy (Zarząd Województwa, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego) i przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, został przyjęty Uchwałą nr XXII/197/2021 Rady Powiatu Wysokomazowieckiego z dnia 31 marca 2021 r.

Zgodnie z ustawą art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* Starosta Powiatu Wysokomazowieckiego co 2 lata zobowiązany jest do sporządzenia raportu z wykonania POŚ i przedstawienia go Radzie Powiatu.

Program jest podstawowym dokumentem pozwalającym na koordynację działań związanych z ochroną środowiska na terenie powiatu. Znajdują się w nim szczegółowe cele i zadania, jakie stoją przed powiatem i innymi podmiotami w odniesieniu do ochrony środowiska.

Opracowanie raportu poprzedzała kompleksowa analiza, a jego celem jest określenie stanu realizacji zadań podjętych na terenie powiatu ujętych w programie.

Zadania wynikające z programu to przedsięwzięcia, które są finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji powiatu oraz gmin znajdujących się w granicach administracyjnych powiatu, tj.:

- gminy miejsko-wiejskiej Ciechanowiec,
- gminy wiejskiej Klukowo,
- gminy wiejskiej Kobylin-Borzymy,
- gminy wiejskiej Kulesze Kościelne,
- gminy wiejskiej Nowe Piekuty,
- gminy wiejskiej Sokoty,
- gminy wiejskiej Czyżew,

- gminy miejsko-wiejskiej Szepietowo,
- gminy wiejskiej Wysokie Mazowieckie,
- gminy miejskiej Wysokie Mazowieckie.

Zadania obejmują zarówno zadania o charakterze organizacyjno-prawnym jak i inwestycyjnym.

Powiatowy program został sporządzony na podstawie gruntowej znajomości aktualnego stanu środowiska w powiecie. Podobnie jak polityka ekologiczna państwa określa ona przede wszystkim:

- cele ekologiczne,
- priorytety ekologiczne,
- poziom celów długoterminowych,
- rodzaj i harmonogram działań ekologicznych,
- środki niezbędne do założonych celów.

2 Stan realizacji Programu Ochrony Środowiska

Na podstawie zapisów Programu zidentyfikowano najważniejsze problemy środowiskowe powiatu, są to:

- przekroczenia w powietrzu atmosferycznym wartości dopuszczalnych benzo(a)pirenu w pyłe PM10,
- nadmierny poziom hałasu na terenach położonych wzdłuż dróg krajowych i wojewódzkich,
- zły stan wód powierzchniowych.

Następnie zdefiniowano cele środowiskowe, do których należy dążyć, aby tym problemom przeciwdziałać. Osiągnąć to można przez jasno sprecyzowane zadania. Raport przedstawia stopień ich realizacji uwzględniając wyłącznie lata 2022-2023. Poniżej przedstawiono zestawienie celów i priorytetów ekologicznych zawartych w Programie i realizowanych w danym okresie sprawozdawczym.

Ochrony klimatu i jakości powietrza:

- stosowanie energooszczędnych technologii i materiałów oraz termomodernizacje istniejących budynków,
- wymiana oświetlenia na energooszczędne,
- realizacja inwestycji z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

Ochrony przed hałasem:

- ograniczenie oddziaływania hałasu poprzez modernizacje dróg,
- opracowanie map akustycznych.

Gospodarki wodno-ściekowej:

- rozbudowa sieci kanalizacyjnej,
- rozbudowa sieci wodociągowej,
- modernizacje istniejącej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- kontrole, monitoring oraz nadzór nad działalnością spółek wodnych.

Gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów:

- racjonalna gospodarka odpadami,
- zadania bieżące gmin,
- unieszkodliwianie azbestu.

Ochrona przyrody:

- konserwacja/rewitalizacja i prace pielęgnacyjne,
- działania edukacyjne dla mieszkańców.

Zagrożenia poważnymi awariami:

- poprawa bezpieczeństwa na terenie powiatu poprzez walkę z konkretnymi rodzajami zagrożeń,
- czynności kontrolne.

3 Realizacja celów zawartych w programie ochrony środowiska

3.1 Działania w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska dla obszaru województwa podlaskiego przeprowadził roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego dotyczącą roku 2022 oraz 2023. Raporty te wykazały na terenie powiatu przekroczenia:

- poziomu długoterminowego ozonu (O_3) ze względu na ochronę zdrowia i roślin we wszystkich gminach w roku 2022 i 2023,
- poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w gminie i mieście Wysokie Mazowieckie oraz w gminie Klukowo, Szepietowo, Czyżew, Ciechanowiec w roku 2022 i 2023.

Istnieje ścisła zależność między warunkami meteorologicznymi, a wielkością emisji zanieczyszczeń. Gdy zima jest bardziej mroźna, emisja zanieczyszczeń ze spalania paliw na cele grzewcze wzrasta, co prowadzi bezpośrednio do wzrostu poziomu stężeń tych zanieczyszczeń w powietrzu.

Największym źródłem zanieczyszczeń na terenie powiatu jest niska emisja, mały odsetek osób wymieniających stare piece na nowe z uwagi na wysokie koszty eksploatacji, wykorzystywanie węgla słabej jakości jako źródła energii cieplnej. Nieorganizowany charakter emisji zanieczyszczeń powietrza sprawia, że trudno jednoznacznie określić, jaki jest poziom realizacji założeń.

Poprawę jakości powietrza można uzyskać przez ograniczenie szkodliwych dla środowiska technologii, zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji na środowisko naturalne, stworzenie warunków zachęcających mieszkańców miasta do wymiany starych źródeł ciepła na nowe i ekologiczne, szczególnie mając na uwadze istniejącą infrastrukturę gazociągową oraz dynamiczny rozwój rynku pomp ciepła.

Wszystkie nowe budynki powstające na terenie powiatu, buduje się w technologii ograniczającej straty energii. Ściany ocieplane są wełną mineralną lub styropianem, stosuje wysokiej klasy szczelne okna – likwidując tzw. mostki termiczne i zapewniając maksymalnie wysoki stopień ograniczenia strat energii.

Głównym celem na tym polu jest zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Przemysłana termoizolacja i zastosowanie nowoczesnych technologii podczas budowy, przekładają się na mniejsze zapotrzebowanie na energię cieplną. To z kolei przekłada się na ograniczanie procesu spalania paliwa. Dla poprawy jakości powietrza istotny jest także wzrost udziału odnawialnych źródeł energii i zmniejszenie emisji spalin samochodowych.

Gminy z terenu powiatu wysokomazowieckiego na mocy porozumienia zawartego z WFOŚiGW utworzyły na swych terenach punkty konsultacyjne Programu Czyste Powietrze, w którym przeszkoleni pracownicy pomagają mieszkańcom w pisaniu wniosków o dotację

w Programie „Czyste powietrze”. Program cieszy się dużym zainteresowaniem, a przeprowadzenie inwentaryzacji w ostatnich latach tylko to zainteresowanie zwiększyło. Zgodnie z informacją WFOŚiGW w Białymstoku w latach 2022-2023 zawarto łącznie 469 umów z prywatnymi właścicielami nieruchomości. Dofinansowanie WFOŚiGW można było uzyskać m.in. na następujące zadania:

- 1 Wymiana źródła ciepła na nowe, bardziej ekologiczne:
 - pompa ciepła powietrze/powietrze – 3 umowy,
 - pompa ciepła powietrze/woda (o podwyższonej klasie efektywności energetycznej) – 164 umowy,
 - gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej – 51 umów,
 - kocioł gazowy kondensacyjny – 30 umów,
 - kotłownia gazowa – 41 umów,
 - kocioł na pellet drzewny – 78 umów,
 - kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie – 23 umowy,
 - kocioł na węgiel – 21 umów,
 - system ogrzewania elektrycznego – 3 umowy,
 - kocioł zgazowujący drewno – 5 umów,
 - kocioł zgazowujący drewno o podwyższonym standardzie – 7 umów,
 - kocioł na biomasę spełniający warunki programu WFOŚiGW – 16 umów,
 - kocioł olejowy – 1 umowa.
- 2 Docieplenie przegród budowlanych i prace towarzyszące – 106 umów.
- 3 Zakup, montaż lub modernizacja instalacji wewnętrznych – 241 umów.
- 4 Zakup i wymiana stolarki zewnętrznej (okien i drzwi balkonowych) – 68 umów.
- 5 Zakup i wymiana drzwi zewnętrznych – 66 umów.
- 6 Zakup i montaż wentylacji mechanicznej wraz z odzyskiem ciepła (w tym rekuperator) – 5 umów.
- 7 Zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej – 58 umów na łączną moc 457,44 kWp

Umowy zawierane były często na kilka rodzajów przedsięwzięć.

Emisję punktową powodują natomiast zakłady przemysłowe. Starosta jest organem ochrony środowiska właściwym w sprawach udzielania pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza oraz pozwoleń zintegrowanych. Pozwolenia są udzielane na wniosek prowadzącego instalację.

W latach 2022-2023 wydano trzy decyzje zezwalające na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza powstających w związku z eksploatacją instalacji przemysłowych oraz dokonano 5 zgłoszeń instalacji niewymagających ww. pozwolenia, natomiast znajdujących się w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia (Dz. U. 2019 z poz. 1510).

Decyzje wydano na rzecz Zakładu „Mlekovita” S. A., dla kotłowni węglowej wytwarzającej energię cieplną zlokalizowanej w Wysokiem Mazowieckiem, ul. Ludowa 122 oraz Łuniewscy Sp. z o.o., dla emitorów z instalacji do przetwarzania i konserwowania mięsa z wyłączeniem mięsa z drobiu zlokalizowanej przy ul. Staropolskiej 8 w Ciechanowcu.

Natomiast zgłoszeniami objęte zostały:

- stacja paliw Zbigniew Wnorowski, ul. Główna 12, 18-208 Kulesze Kościelne,
- stacja paliw Ti J. Miliskiewicz, Zadobrze 26, 18-230 Ciechanowiec,
- zbiornik do magazynowania paliw płynnych, Zarząd Dróg Powiatowych w Wysokiem Mazowieckiem,
- 2 zgłoszenia stacja paliw Mierzwiński sp. j., ul. 1 Maja 38 i 1 Maja 20.

Tabela 1. Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu powiatu wysokomazowieckiego w latach 2020-2022

Rok	Emisja zanieczyszczeń gazowych [t/r]				
	ogółem	dwutlenek siarki	tlenki azotu	tlenek węgla	dwutlenek węgla
2020	84 888	91	123	50	84 619
2021	79 295	95	116	72	79 008
2022	64 824	8	81	13	64 719

Źródło: Bank danych lokalnych, GUS

3.1.1 Zrealizowane zadania

Poniższa tabela przedstawia zadania zrealizowane na terenie powiatu w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza.

Lp.	Zadanie wyznaczone w Programie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2022	2023	
1.	Montaż instalacje OZE	Powiat Wysokomazowiecki	-	83,4	Kampania edukacyjna pn. „Ekologiczny Staszic”. Przeprowadzono szkolenia dla rodziców i warsztaty dla uczniów gł. "Odnawialne źródła energii w życiu człowieka". Dofinansowano ze środków Budżetu Państwa.
2.		Gmina Wysokie Mazowieckie	157,6	-	Montaż instalacji fotowoltaicznych 20,16 kW - na budynku Urzędu Gminy Wysokie Mazowieckie 15,6 kW - w m. Jabłonka Kościelna - Przedszkole Gminne
3.		Gmina Klukowo	463		Zakup i montaż instalacji paneli fotowoltaicznych na potrzeby budynków użyteczności publicznej w gminie Klukowo, tj.: – Szkole Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej w Klukowie, – Szkole Podstawowej w Kuczynie, – Szkole Podstawowej w Łuniewie Małym, – Szkole Podstawowej w Wyszonkach Kościelnych. Dofinansowano ze środków Województwa Podlaskiego.
4.		Gmina Nowe Piekuty	743	-	Montaż instalacji fotowoltaicznych do 5 kWp i kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych mieszkańców gminy
5.			378	-	Montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Szkół w Jabłoni Kościelnej, Nowych Piekutach oraz w Izbie Tradycji Regionalnej Rolnictwa
6.		Gmina Sokoły	700	-	Montaż 28 instalacji OZE w tym 1 instalacja kolektorów słonecznych. Dofinansowano ze środków RPO.
7.		Gmina Czyżew	1 976	-	Montaż instalacji fotowoltaicznych w gminie Czyżew.

Lp.	Zadanie wyznaczone w Programie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2022	2023	
8.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Powiat Wysokomazowiecki	598	-	Zmiana sposobu użytkowania z przebudową i rozbudową istniejącego budynku gospodarczego na pralnię wraz z budową zbiornika na gaz płynny. Dofinansowano ze środków Budżetu Państwa.
9.			-	631	Modernizacja Zespołu Szkół Rolniczych w Krzyżewie - I etap. Zadanie swoim zakresem obejmowało wymianę stolarki okiennej, docieplenie i wymianę pokrycia dachowego oraz wymianę grzejników bez instalacji. Dofinansowano ze środków Budżetu Państwa.
10.		Gmina Kobylin-Borzymy	1 296	-	Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Piszczatach-Piotrowiętach. Dofinansowano ze środków RPO.
11.			5 693	-	Termomodernizacja budynku po byłej szkole w miejscowości Kobylin-Borzymy. Dofinansowano ze środków RFIL.
12.		Gmina Szepietowo	38	-	Budowa instalacji gazowej wewnątrz budynku użyteczności publicznej (Ośrodek Zdrowia) w Szepietowie przy ul. Lipowej.
13.	Modernizacja oświetlenia ulicznego	Miasto Wysokie Mazowieckie	3 566		Wymiana opraw na LED w liczbie 1209 szt. Dofinansowano ze środków UE.

3.2 Działania w zakresie ochrony przed hałasem

Hałas definiowany jest jako dźwięk niepożądany lub szkodliwy dla zdrowia ludzkiego. Szkodliwość lub uciążliwość hałasu zależy od natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długotrwałości działania oraz zawartości składowych niesłyszalnych, a także od takich cech odbiorcy jak: stan zdrowia, nastrój, wiek.

W zależności od miejsca występowania i źródła rozróżnia się hałas:

- komunikacyjny (drogowy, kolejowy i lotniczy),
- przemysłowy,
- osiedlowy,
- domowy.

Podstawowym źródłem hałasu na terenie powiatu wysokomazowieckiego jest przede wszystkim transport drogowy. Rosnące natężenie ruchu powoduje coraz większą presję na środowisko. Wieloletnie badania wskazują na zwiększanie się obszarów poddanych nadmiernemu oddziaływaniu hałasu i niepokojące zmniejszanie powierzchni terenów o korzystnych warunkach akustycznych. Analiza danych statystycznych na przestrzeni lat 2000 – 2020 wykazuje stały wzrost ogólnej liczby pojazdów, w tym liczby pojazdów osobowych¹.

Największy wpływ na poziom hałasu drogowego na analizowanym terenie mają przebiegające przez analizowany teren:

- droga krajowa nr 66,
- drogi wojewódzkie nr: 659, 671, 678, 681, 690,
- linia kolejowa nr 6,
- w mniejszym stopniu droga ekspresowa S8 przebiegająca przez północną część gminy Kobylin-Borzymy, droga krajowa 63 przebiegająca przez gminę Czyżew oraz drogi powiatowe i gminne.

Sieć dróg powiatowych na terenie powiatu liczy 593,874 km, z czego 566,965 km stanowią drogi powiatowe o nawierzchni bitumicznej, natomiast pozostałe rodzaje to²:

- nawierzchnia betonowa – 0,214 km,
- nawierzchnia brukowcowa – 5,025 km,
- nawierzchnia żwirowa – 4,080 km,
- nawierzchnia gruntowa ulepszona – 5,118 km,
- nawierzchnia gruntowa – 12,472 km.

¹ Generalny Pomiar Ruchu, GDDKiA

² Strona internetowa Zarządu Dróg Powiatowych w Wysokiem Mazowieckiem: zdpwm.pl/o-nas/siec-drog-powiatowych [dostęp dnia: 19.06.2024 r.]

Przez powiat wysokomazowiecki przebiega 7 odcinków dróg wojewódzkich o łącznej długości 90,415 km. W okresie sprawozdawczym, tj. latach 2022-2023, na drogach wojewódzkich wśród zadań inwestycyjnych wymieniłem należy rozpoczęcie budowy obwodnicy Sokół o długości 4,487 km w ciągu drogi wojewódzkiej nr 678 o parametrach technicznych i użytkowych dostosowanych do dróg klasy G (główniej). Jednojezdniowa trasa przebiega po północnej i zachodniej stronie miejscowości Sokoły. Zadanie zrealizowane zostało w 2024 roku, dlatego nie zostało ujęte w poniższej tabeli.

Kolejnym zadaniem, było opracowanie dokumentacji projektowej na budowę obwodnicy Ciechanowca w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 690 celem wyprowadzenia ruchu tranzytowego, zwłaszcza ciężkiego z zabytkowego centrum miasta. Przewiduje ona wybudowanie północnego obejścia Ciechanowca drogą jednojezdniową, dwukierunkową o długości ok. 9 km (w tym 3 mosty) oraz parametrach technicznych i użytkowych dostosowanych do dróg klasy G (główniej), spełniających oczekiwania społeczne, minimalizujących wpływ tej inwestycji na środowisko i przenoszących obciążenia 115 kN na oś.

Warto też zauważyć, że w roku 2023 ogłoszono przetarg na wykonanie robót w zakresie projektu drogowego pn.: „Łapy - Roszki Wodźki - Wysokie Mazowieckie - budowa i rozbudowa dróg wojewódzkich Nr 681 Nr 682 i 678 wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi i niezbędną infrastrukturą techniczną oraz budową 4 obwodnic”, który obejmuje pozostający do modernizacji odcinek drogi wojewódzkiej nr 678 na terenie powiatu wysokomazowieckiego. Dzięki unijnemu dofinansowaniu w ramach programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 (Priorytet III. Lepiej skomunikowany region, Działanie 3.1 Transport regionalny, Typ: Inwestycje w zakresie budowy, przebudowy i modernizacji dróg wojewódzkich i lokalnych nienależących do sieci TEN-T) droga ta osiągnie standardy obowiązujące w UE, również w zakresie ochrony środowiska.

Przeciwdziałając rosnącej presji negatywnych czynników związanych z emisją hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu, podjęto działania zmierzające do ograniczenia emisji hałasu poprzez modernizację i budowę dróg z wykorzystaniem cichych nawierzchni. Działania wykonały urzędy poszczególnych gmin, Zarząd Dróg Powiatowych oraz Podlaski Zarząd Dróg Wojewódzkich. Ponadto zadanie zrealizowała również Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oddział w Białymstoku.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad realizując zadania ustawy Prawo ochrony środowiska opracowała strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Na terenie powiatu wysokomazowieckiego opracowaniem objęto drogę ekspresową S8 w miejscowości Sikory-Pawłowięta, gmina Kobylin-Borzymy. Podobnie Podlaski Zarząd Dróg Wojewódzkich opracował mapy akustyczne dla odcinków dróg wojewódzkich, na których natężenie ruchu przekracza 3 mln pojazdów rocznie. Opracowaniem objęto drogę wojewódzką 690 w Ciechanowcu.

W poniższej tabeli przedstawiono opis i usytuowanie terenów zagrożonych hałasem.

Nr drogi	Miejscowość	przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikiem	
		Liczba osób narażonych L_{DWN} (dzień)	Liczba osób narażonych L_N (noc)
S8	Sikory- Pawłowięta	0	0
DW690	Ciechanowiec	129 w przedziale od 1 do 5 dB	153 w przedziale od 1 do 5 dB

Źródło: „Strategiczna mapa hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie zlokalizowanych w województwie podlaskim”, GDDKiA, marzec 2022 oraz „Mapy akustyczne dla odcinków dróg wojewódzkich nr 662, 676, 677, 678, 689, 690, 693 na których natężenie ruchu przekracza 3.000.000 pojazdów rocznie, PZDW, listopad 2021”

Przedmiotowe drogi, jak i cała sieć dróg o znaczeniu regionalnym objęta jest całorocznym utrzymaniem bieżącym, na które składa się m.in. obowiązkowe poziomowe czyszczenie nawierzchni jezdni, sprzątanie pasów drogowych oraz pielęgnacja i utrzymanie zieleni przydrożnej.

Innym rodzajem uciążliwości hałasowych na terenie powiatu występującymi lokalnie mogą być uciążliwości powstające z zakładów przemysłowych.

3.2.1 Zrealizowane zadania

Konkretne zadania poszczególnych instytucji zrealizowanych w latach 2022 i 2023 zawiera poniższa tabela

Lp.	Zadanie wyznaczone w Programie ochrony środowiska	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające	
			2022	2023		
1.	Przebudowa/modernizacja dróg krajowych	GDDKiA Białystok	Informacje nieprzekazane		Rozbudowa drogi krajowej Nr 66 na odcinku przejścia przez Wysokie Mazowieckie od km 18+560 do km 22+500, lata realizacji 2020 – 2022, droga klasy GP, od km 18,560 do km 22,500, długość 3,940 km.	
2.			Informacje nieprzekazane		Realizacja inwestycji drogowych ograniczających emisję hałasu (m.in. „ciche” nawierzchnie, ekrany akustyczne, wały ziemne) Na ww. odcinkach DK 66 zrealizowano konstrukcję nawierzchni z górną warstwą ścierną wykonaną z SMA 8, zaliczaną do tzw. nawierzchni „cichych”.	
3.	Przebudowa/modernizacja dróg wojewódzkich	Podlaski Zarząd Dróg Wojewódzkich	419	-	Remont nawierzchni w m. Nowe Piekuty w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 659 Bielsk Podlaski – Topczewo –Hodyszewo-Nowe Piekuty-Droga 66 w km od 38+020 do km 38+545.	
4.			1177	-	Remont nawierzchni drogi wojewódzkiej Nr 671 Sokolany- Korycin- Knyszyn- Jeżewo Stare-Sokoły w km od 82+000 do km 83+125.	
5.			1140	-	Remont nawierzchni bitumicznej w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 681 Topczewo-Brańsk-Ciechanowiec, w km 57+520-58+500, w m. Bujenka.	
6.			355	-	Remont chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 681 Topczewo-Brańsk-Ciechanowiec w m. Bujenka, w km 57+520-58+240 SL.	
7.			348	-	Remont chodnika z kostki brukowej w ciągu DW Nr 690, w km 2+407-2+815 SP na ul. Ciechanowieckiej w m. Czyżew - Etap 2.	
8.			-	1994	Remont nawierzchni drogi wojewódzkiej Nr 671 Sokolany-Korycin-Knyszyn-Jeżewo Stare-Sokoły w km od 83+125 do km 84+425.	
9.			-	1943	Remont nawierzchni drogi wojewódzkiej Nr 659 Bielsk Podlaski-Wyszki-Topczewo-Hodyszewo-Nowe Piekuty-Droga 66 w km od 33+000 do km 34+425.	
10.			-	2916	Remont nawierzchni bitumicznej drogi wojewódzkiej Nr 681 Topczewo – Brańsk – Ciechanowiec w km 31+955 – 33+755 oraz w km 38+550 – 39+235 i 39+315 – 40+825.	

Lp.	Zadanie wyznaczone w Programie ochrony środowiska	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2022	2023	
11.	Przebudowa/modernizacja dróg powiatowych	Powiat Wysokomazowiecki	8391	2384	Przebudowa drogi powiatowej nr 2042B Kobylin Borzymy – Czajki.
12.			4391	3786	Przebudowa i rozbudowa drogi powiatowej nr 2107B Antonin - Winna Poświętna.
13.			4897	-	Rozbudowa drogi powiatowej nr 2060B na odcinku od skrzyżowania z drogą powiatową nr 2059B – Pszczółczyn.
14.			4764	-	Przebudowa z rozbudową drogi powiatowej nr 2081B Rosochate Kościelne - Dąbrowa Wielka.
15.			3477	-	Przebudowa drogi powiatowej nr 2053B na odcinku Kalinowo Solki – Chojane Sierocięta – droga powiatowa nr 2052B.
16.			2764	-	Przebudowa drogi powiatowej nr 2616B ul. Drohicka od km 0+000 - do km 1+000 oraz drogi nr 2095B na odcinku Ciechanowiec - Tworkowice w lok. 1+000 - 2+980.
17.			2034	-	Przebudowa drogi powiatowej nr 2095B na odcinku Wojtkowice Stare – Wojtkowice-Glinna.
18.			6171	16568	Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2063B na odcinku Sokoły – Nowe Racibory. Dofinansowano ze środków Województwa Podlaskiego.
19.			2260	6850	Przebudowa z rozbudową drogi powiatowej nr 2072B - ul. Białostocka w Wysokim Mazowieckiem wraz z rozbiórką i budową mostu na rzece Brok oraz przebudową i budową niezbędnej infrastruktury technicznej.
20.			45	2159	Rozbudowa drogi powiatowej nr 2068B w m. Dąbrówka Kościelna.
21.			1062	3994	Remont drogi powiatowej nr 2070B Gródek – Lubowicz Wielki i Nr 2090B Lubowicz Wielki – Kostry Podśędkowięta - Wyszonki Wypychy.
22.			260	-	Remont drogi powiatowej nr 2053B na odcinku Faszczce – Bruszewo.
23.			-	4362	Rozbudowa drogi powiatowej nr 2072B – ul. Białostocka w Wysokim Mazowieckiem w lok. 0+243 – 0+632.
24.			-	2777	Remont drogi powiatowej nr 2084B Siennica-Lipusy – Siennica-Święchy.
25.			-	598	Remont drogi powiatowej nr 2049B Wnory Wiechy – Chojane Piecki.

Lp.	Zadanie wyznaczone w Programie ochrony środowiska	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2022	2023	
26.	Przebudowa/modernizacja dróg gminnych/miejskich	Miasto Wysokie Mazowieckie	139	884	Przebudowa ul. Grunwaldzkiej w Wysokiem Mazowieckiem. Dofinansowano ze środków RFRD.
27.			-	2489	Remont ul. Plac Odrodzenia w Wysokiem Mazowieckiem wraz z budową parkingu. Dofinansowano ze środków RFRD.
28.			9306	-	Budowa drogi od ul. Warszawskiej do ul. Podlaskiej w Wysokiem Mazowieckiem wraz z uzbrojeniem. Dofinansowano ze środków RFRD.
29.			8078	5793	Budowa drogi od ul. Podlaskiej do ul. Ludowej w Wysokiem Mazowieckiem wraz z uzbrojeniem. Dofinansowano ze środków RFRD.
30.			3355		Budowa drogi publicznej między ul. Ludową a ul. Stadionową w Wysokiem Mazowieckiem. Dofinansowano ze środków RFPŁ.
31.			5532		Budowa drogi od ul. Ks. Prałata Józefa Obrębskiego w Wysokiem Mazowieckiem. Dofinansowano ze środków RFRD.
32.		Gmina Wysokie Mazowieckie	1652	11389	Modernizacja dróg gminnych na łącznej długości około 50 km. Dofinansowano ze środków UE.
33.		Gmina Ciechanowiec	-	712	Modernizacja nawierzchni drogi relacji Koce Schaby - Łempice – Kobusy. Dofinansowano ze środków Województwa Podlaskiego.
34.		Gmina Klukowo	5391		Przebudowa dróg gminnych nr 108087B Stare Kostry – Stare Warele i nr 108064B Kapłań – Łuniewo Wielkie. Dofinansowano ze środków RFPŁ.
35.			2408		Przebudowa drogi gminnej nr 108068B w miejscowości Wyszonki-Nagórki wraz z budową mostu przez rzekę Nurzec. Dofinansowano ze środków PROW.
36.	350		Przebudowa (modernizacja) drogi gminnej nr 108092B Wyszonki Kościelne - Kaliski w km 0+000 – 2+800. Dofinansowano ze środków Województwa Podlaskiego.		

Lp.	Zadanie wyznaczone w Programie ochrony środowiska	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2022	2023	
37.			-	770	Remont drogi gminnej Nr 108069B Kuczyn – Gródek w miejscowości Gródek wraz z placem manewrowym. Dofinansowano ze środków RFRD.
38.			-	345	Przebudowa drogi dojazdowej od drogi powiatowej Lubowicz Wielki-Kuczyn do miejscowości Gródek. Dofinansowano ze środków Województwa Podlaskiego
39.		Gmina Kobylin-Borzemy	6191	420	Modernizacja dróg gminnych na łącznej długości około 50 km. Dofinansowano ze środków RPOWP
40.		Gmina Nowe Piekuty	55	376	Modernizacja dróg gminnych na łącznej długości około 5 km.
41.		Gmina Sokoły	-	-	Przebudowa drogi gminnej nr 106361B od drogi powiatowej nr 2060B do miejscowości Waniewo. Umowę podpisano w 2023 r. Termin realizacji: 2024 r. Dofinansowano ze środków RFPŁ.
42.		Gmina Czyżew	3321	3782	Modernizacja dróg gminnych na łącznej długości około 40 km. Dofinansowano ze środków RFRD.
43.	Opracowywania map akustycznych	GDDKiA Białystok	Informacje nieprzekazane		W 2022 roku GDDKiA Białystok opublikowało Strategiczne Mapy Hałasu (SMH, opracowywane cyklicznie co 5 lat) obejmujące drogi krajowe o natężeniu 3 mln pojazdów w województwie podlaskim. Przez terenu powiatu wysokomazowieckiego przebiega fragment drogi ekspresowej S8 o długości około 5 km.

3.3 Działania w zakresie gospodarowania wodami i gospodarki wodno-ściekowej

Ze względu na konieczność osiągnięcia dobrego stanu wód, przewidywane zmiany klimatu oraz rosnące oddziaływanie człowieka na środowisko, jakość oraz dostępność zasobów wód powierzchniowych i podziemnych będą jednym z najważniejszych środowiskowych uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego kraju.

Ocena jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie powiatu nie jest zadowalająca. Głównym źródłem zanieczyszczeń wód są czynniki antropogeniczne wiążące się przede wszystkim z niewłaściwym prowadzeniem działalności gospodarczo-bytowej. Nieoczyszczone ścieki odprowadzone do nieuszczelnionych szamb stanowią poważne źródło zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych.

Wody podziemne na terenie powiatu mają duże znaczenie, ponieważ stanowią źródło zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Stan ogólny wód podziemnych w powiecie ocenia się jako dobry.

Jednym z ważniejszych do zrealizowania celów dla władz samorządowych jest zapewnienie wszystkim mieszkańcom dostępu do wodociągu. Dlatego też zagwarantowanie zaopatrzenia ludności w wodę znalazło swoje miejsce wśród założeń Programu Ochrony Środowiska. Jakość i skład wody jest czynnikiem wpływającym na warunki życia i stan zasobów przyrody. Zwłaszcza, że ilość wody jest zmienna i zależna od warunków pogodowych takich jak: intensywność opadów, odpływu podziemnego i powierzchniowego czy parowania. Nie bez znaczenia jest również działalność człowieka, która ma istotny wpływ na jakość wody i jej skład chemiczny. Działalność człowieka istotnie przyczynia się do kształtowania stosunków wodnych, zapewnienia możliwości gospodarczego wykorzystywania zasobów, ograniczania zagrożeń powodziowych i łagodzenia skutków suszy.

Stopień oddziaływania na wody jest uzależniony od sposobów gospodarowania zasobami i od infrastruktury wodno-ściekowej. Z sieci wodociągowej w powiecie na koniec 2022 roku korzystało około 94,1% mieszkańców (wzrost o 0,1 pp. Względem końca roku 2021), natomiast z sieci kanalizacyjnej około 31,8% mieszkańców (wzrost o 0,1 pp.)³. Natomiast zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w 2022 roku wyniosło 67,8 m³ i w ostatnich latach wykazują trend wzrostowy⁴.

Jakość wody produkowanej jest zgodna z normami krajowymi. Bieżące analizy jakości wody prowadzone są przez akredytowane laboratorium. Zaopatrzenie w wodę na terenie

³ W analizowanym okresie liczba ludności spadła z 53 842 do 53 406 osób, czyli liczba ludności spadła o 0,8%, GUS

⁴ Bank Danych Lokalnych, GUS

powiatu w latach 2022-2023 realizowane było za pomocą lokalnych stacji uzdatniania wody, każda gmina posiada własne ujęcia.

Na terenie powiatu znajduje się 9 komunalnych oczyszczalni ścieków, łączna wielkość oczyszczalni w RLM wynosi 31 611 osób. Z oczyszczalni ścieków w 2022 roku korzystało 19 998 mieszkańców (na koniec 2021 roku korzystało 19 804 mieszkańców). Ilość oczyszczonych ścieków łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi w 2022 r. wyniosła 775 tys. m³ (wobec 754 tys. m³ w roku 2021)⁵. Na terenie powiatu funkcjonują także 4 przemysłowe oczyszczalnie ścieków.

Istotnym elementem gospodarki wodno-ściekowej jest rozbudowa oczyszczalni ścieków wraz z rozbudową sieci kanalizacyjnej oraz zmniejszenie liczby zbiorników bezodpływowych, na rzecz przydomowych oczyszczalni ścieków. W miejscach, gdzie nie ma sieci kanalizacyjnej, a jej budowa jest z różnych powodów niemożliwa lub nieopłacalna, korzysta się z przydomowych oczyszczalni albo zbiorników bezodpływowych. Gospodarstwa domowe, które nie mają dostępu do kanalizacji sanitarnej, korzystają z usług firm posiadających stosowne zezwolenie Wójta/Burmistrza na odbiór płynnych odpadów komunalnych z terenu gminy. Na koniec 2022 roku zarejestrowano 7 014 zbiorników bezodpływowych (spadek o 204 szt.) i 1 766 oczyszczalni przydomowych (wzrost o 14 szt.). Decyzja o inwestycji w przydomową oczyszczalnię ścieków należy do właścicieli gospodarstw domowych.

Dzięki nowym przyłączom do sieci kanalizacyjnej oraz powstaniu kolejnych przydomowych oczyszczalni ścieków ograniczana jest ilość nieczystości przedostających się do środowiska. Poprawie ulega jakość wód powierzchniowych i podziemnych na terenie powiatu.

Bieżącym utrzymaniem wód rzek, a także obsługą urządzeń wodnych zajmuje się Zarząd Zlewni w Sokołowie Podlaskim, Ostrołęce i Białymstoku. Powyższe prace utrzymaniowe stanowią ważne elementy w zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania urządzeń melioracji wodnych oraz ochrony przed podtopieniami na ciekach naturalnych. Na terenie każdej gminy funkcjonują również Spółki Wodne, których zadaniem jest utrzymanie sprawności technicznej urządzeń melioracyjnych – rowów, drenów, przepustów, wylotów oraz studzienek.

Nadzór i kontrolę nad działalnością spółek wodnych sprawuje właściwy miejscowo Starosta. Uprawnienia nadzorcze Starosty w stosunku do spółki wodnej ograniczone są wyłącznie do kontroli zgodności z prawem uchwał podejmowanych przez organy spółki lub są pochodną uprawnień do kontroli tych uchwał. Kompetencje Starosty są enumeratywnie wyliczone w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Są to: zatwierdzenie statutu spółki oraz zmian statutu, stwierdzenie nieważności uchwał organów spółki w całości lub w części w przypadku ich sprzeczności z prawem lub statutem,

⁵ Bank Danych Lokalnych, GUS

rozwiązanie zarządu spółki i wyznaczenie osoby pełniącej jego obowiązki w przypadku wielokrotnego naruszania przepisów prawa lub postanowień statutu, ustanawianie zarządu komisarycznego w przypadku nie dokonania wyboru nowego zarządu przez walne zgromadzenie spółki, rozwiązanie spółki i wyznaczenie likwidatora, w przypadkach wskazanych w ustawie.

Zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej realizowane są przez jednostki samorządu terytorialnego na szczeblu gminnym. Działania z zakresu ochrony środowiska mające na celu poprawę gospodarki wodno-ściekowej realizowano poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, modernizację oczyszczalni ścieków i budowę nowej oczyszczalni ścieków. W poniższej tabeli znajduje się zestawienie inwestycji mieszczących się w ramy celów wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska i realizowanych w latach 2022-2023.

Dzięki rozbudowie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej zmniejszyło się niekontrolowane zanieczyszczanie środowiska. Przełożyło się to również na zmniejszenie spływu zanieczyszczeń obszarowych, a to z kolei znajdzie odzwierciedlenie w poprawie stanu ziemi i stanu sanitarnego powiatu.

3.3.1 Zrealizowane zadania

Realizacja zadań pozytywnie wpłynęła na ekosystem wodny w okolicy inwestycji przyczyniając się do właściwego utrzymania stanu ilościowego wód na terenie powiatu wysokomazowieckiego. Zadania te zgodne są z celami środowiskowymi dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych. Szczegóły zawiera poniższa tabela.

Lp.	Zadanie wyznaczone w Programie ochrony środowiska	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2022	2023	
1.	Budowa i modernizacja sieci wodociągowej	Gmina Ciechanowiec	-	5053	Przebudowa istniejącej stacji wodociągowej wraz z budową zbiornika magazynowego wody uzdatnionej, ujęć wód podziemnych oraz niezbędną infrastrukturą techniczną w Radziszewie-Sieńczech, gm. Ciechanowiec. Dofinansowano ze środków RFPŁ.
2.		Gmina Kobylin-Borzymy	92	-	Budowa sieci wodociągowej o długości 555 m.
3.		Gmina Wysokie Mazowieckie	-	1105	Budowa 2,9 km sieci wodociągowej. Dofinansowano ze środków UE oraz Budżetu Państwa.
4.			5	507	Modernizacje 2 Stacji Uzdatniania Wody. Dofinansowano ze środków UE.
5.		Gmina Szepietowo	2778	-	Budowa i przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Wojny-Krupy. Dofinansowano ze środków PROW.
6.			-	3394	Budowa i przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Szepietowo i Średnica, wraz z budową wodociągu w Szepietowie. Dofinansowano ze środków RFIL.
7.			-	4634	Budowa i przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Nowe Szepietowo Podleśne. Dofinansowano ze środków RFPŁ.
8.			-	107	Budowa sieci wodociągowej w Szepietowie ul. Kolejowa.
9.	Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	Gmina Klukowo	-	1145	Modernizacja sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją dwóch oczyszczalni ścieków w miejscowościach Trojanówek i Trojanowo.
1.		Gmina Kobylin-Borzymy	98	-	Modernizacja oczyszczalni ścieków w miejscowości Kurowo.

Lp.	Zadanie wyznaczone w Programie ochrony środowiska	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2022	2023	
2.		Gmina Wysokie Mazowieckie	34	3396	Budowa 3,27 km sieci kanalizacyjnej. Dofinansowano ze środków UE oraz Budżetu Państwa.
3.			-	4000	Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Michałki. Dofinansowano ze środków UE oraz Budżetu Państwa.
4.			Gmina Szepietowo	-	251
5.	Budowa kanalizacji, instalacji sanitarnej i wodociągowej	Gmina Kulesze Kościelne	1 921	-	Budowa oczyszczalni ścieków przy Ośrodku Zdrowia oraz Budowa trzech spinek wodociągowych: 1. Czarnowo- Biki – Gołasze Dąb- 4130 m., 2. Gołasze Dąb- Tybory Uszyńskie – 2900 m., 3. Leśniewo Niedźwiedź – Stypułki Giemzino - 1250 m. Razem 8280 m. Realizacja w ramach II etapu zadania pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy Kulesze-Kościelne”. Dofinansowano ze środków RPO.
6.		Gmina Czyżew	1930	1035	Budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w gminie Czyżew
7.		Miasto Wysokie Mazowieckie	9586	-	Przebudowa drogi krajowej 66 przez miasto Wysokie Mazowieckie w zakresie kanalizacji sanitarnej, wodociągu, kanału ciepłowniczego, oświetlenia ulicznego. Dofinansowano ze środków Funduszu Wsparcia Gmin i Powiatów.
8.				1501	3798
4.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Kobylin-Borzymy	-	8000	Dotacje do budowy 2 przydomowych oczyszczalni ścieków.
5.		Gmina Nowe Piekuty	-	933	Dotacje do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

Lp.	Zadanie wyznaczone w Programie ochrony środowiska	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2022	2023	
6.		Gmina Wysokie Mazowieckie	36	32	2022: Dotacje do budowy 8 przydomowych oczyszczalni ścieków. 2023: Dotacje do budowy 7 przydomowych oczyszczalni ścieków.
Zadanie dodatkowe, niewyznaczone w Programie Ochrony Środowiska					
7.	Nadzór i kontrola nad działalnością spółek wodnych	Powiat Wysokomazowiecki	W ramach bieżącej działalności organu - nadzór nad gminnymi spółkami wodnymi działającymi na terenie powiatu wysokomazowieckiego.		
8.	Ochrona zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej, w tym dzięki rozwojowi zielono-niebieskiej infrastruktury	WFOŚiGW Białystok	Środki prywatne mieszkańców oraz dotacja WFOŚiGW	Prywatni właściciele nieruchomości z terenu powiatu wysokomazowieckiego zawarli z WFOŚiGW w Białymstoku łącznie 17 umów dotacji na przedsięwzięcia realizowane na terenie powiatu w ramach Programu Priorytetowego „Moja Woda” w latach 2022 – 2023, na łączną kwotę 98,4 tys. zł.	

3.4 Działania w zakresie gospodarowania odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów

Prawidłowo realizowana gospodarka odpadami polega przede wszystkim na zapobieganiu powstawania odpadów oraz na poddawaniu ich odzyskowi lub unieszkodliwianiu (w przypadku, gdy jest niemożliwy z przyczyn ekonomicznych lub technologicznych). System gospodarowania odpadami komunalnymi zakłada, iż pełną odpowiedzialność za odbiór niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz właściwe zagospodarowanie odpadów ponosi gmina. Przy tym gmina w drodze przetargu wybiera podmioty, które na jej zlecenie odbierają te odpady od właścicieli nieruchomości. Następnie przekazywane są do instalacji komunalnych.

System gospodarowania odpadami komunalnymi obejmuje wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie powiatu. Gminy nadzorują gospodarowanie odpadami komunalnymi, w tym realizację zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, zapewniają zbieranie odpadów komunalnych obejmujące następujące frakcje odpadów:

- niesegregowane odpady komunalne (zmieszane),
- odpady zbierane selektywnie (segregowane) obejmujące następujące frakcje:
 - papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe,
 - odpady ulegające biodegradacji oraz odpady zielone,
 - odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz zużyte opony.

W roku 2022 z terenu powiatu zebrano łącznie 12 191,24 t odpadów, natomiast w roku 2021 było to już 12 466,01 t odpadów. Analizując dane z ostatnich lat zauważalny jest niewielki trend wzrostowy. Największą ilość odpadów stanowiły odpady zmieszane komunalne, natomiast warto przy tym podkreślić, iż z roku na rok rośnie odsetek odpadów zbieranych selektywnie. W roku 2022 było to 32,5%, wobec 29,5% w roku 2021⁶.

Ważnym aspektem jest prawidłowe gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi, w tym odpadami zawierającymi azbest. Wszystkie gminy powiatu wysokomazowieckiego realizują własne programy usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Sukcesywnie przekazywane do utylizacji były kolejne dziesiątki ton odpadów z tej kategorii.

3.4.1 Zrealizowane zadania

W tabeli poniżej przedstawiono zadania zrealizowane w zakresie gospodarowania odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów.

⁶ Bank Danych Lokalnych, GUS – dane za rok 2021 i 2022, na dzień opracowania niniejszego dokumentu brak jest danych za rok 2023

Lp.	Zadanie wyznaczone w Programie ochrony środowiska	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2022	2023	
1.	Realizacja zapisów ustawy o odpadach i ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie	Wszystkie gminy w powiecie	Zadanie ciągłe, realizowane corocznie w ramach bieżącej działalności urzędów gmin i miast z terenu powiatu wysokomazowieckiego		
		Gmina Klukowo	70	60	Usuwanie odpadów z folii rolniczej, sznurka, opakowań po nawozach.
2.	Realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem, określonych w „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa podlaskiego”	Gmina Ciechanowiec	-	350	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Ciechanowiec. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW
3.	Realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem, określonych w „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa podlaskiego”	Gmina Klukowo	-	446	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Klukowo. Kwota obejmuje również rok 2024 Dofinansowano ze środków WFOŚiGW
4.		Gmina Nowe Piekuty	-	207	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Nowe Piekuty. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW
5.		Gmina Kobylin-Borzymy	978	-	Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w miejscowości Makowo. Dofinansowano ze środków RFIL.
6.	Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Gmina Sokoły	-	37	Wykonano opracowanie dokumentacji dotyczącej budowy Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Sokołach.
7.		Gmina Szepietowo	13 383		Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz kompostowni kontenerowej w miejscowości Dąbrówka Kościelna. Dofinansowanie ze środków RFPL.
8.	Przeprowadzenie kontroli sprawdzających, dostosowanie składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz innych instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów do wymogów prawnych i kontrola w zakresie przestrzegania warunków decyzji	WIOŚ	W ramach bieżącej działalności		2022 r.: skontrolowano 4 podmioty, 2023 r.: skontrolowano 5 podmiotów.

3.5 Działania w zakresie zasobów przyrodniczych oraz poprawy jakości życia ludności

Ochrona prawna obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, pozwoli na utrzymanie stanu obecnego i poprawę rokowań na przyszłość. Dzięki niej można utrzymać stabilność ekosystemów i procesów ekologicznych, co ma znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Podtrzymana będzie ciągłość istnienia gatunków roślin i zwierząt, razem z ich siedliskami. Wśród celów, jakie są do realizacji, dużą rolę odgrywa kształtowanie postaw mieszkańców wobec środowiska. Wszystko to można zrealizować poprzez wprowadzenie przemyślanego systemu zaleceń, ograniczeń, zakazów i nakazów.

Lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa na terenie powiatu zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne – Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Rudka.

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta Wysokomazowiecki, w skład których wchodzi lasy należące do m.in.: osób fizycznych, wspólnot gruntowych, spółdzielni, spółek prawa handlowego, lasy gminne.

Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się na podstawie uproszczonych planów urządzenia lasu lub inwentaryzacji stanu lasu, którą sporządza się dla lasów rozdrobionych o powierzchni do 10 ha. Są to opracowania sporządzane na okres 10 lat, na zlecenie Starosty (dla lasów należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych), dla pozostałych lasów - na zlecenie i koszt właścicieli, zawierające skrócony opis lasu i gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz określające podstawowe zadania z zakresu gospodarki leśnej (ilość drewna przewidzianego do wycięcia, rozmiar zalesień i odnowień, pielęgnowanie i ochronę lasu).

W latach 2022-2023 dokumentacją urządzeniową objęte były wszystkie lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa, należące do osób fizycznych i wspólnot gruntowych, położone na terenie powiatu wysokomazowieckiego. Dla tych lasów sporządzane są uproszczone plany urządzenia lasów (UPUL).

Plan urządzenia lasu dla lasów państwowych - Nadleśnictwa Rudka (PUL) opracowany został na okres 01.01.2018 r. – 31.12.2027 r.

Ochrona zasobów przyrodniczych wiąże się ze zwiększaniem roli zieleni w przeciwdziałaniu skutkom degradacji środowiska, a przede wszystkim w ograniczaniu procesów erozji gleb, stepowienia krajobrazu oraz zanieczyszczenia i deficytu wód, co pozytywnie wpływa na wszystkie komponenty środowiska.

Ze względu na ochronę przyrody i realizację celów z tym związanych, istotnym celem jest edukacja ekologiczna mieszkańców powiatu. Przeprowadzenie kampanii edukacyjnych i konkursów na rzecz ochrony środowiska wywiera pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska.

Należy również podkreślić, iż zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. w Dz. U. z 2023 poz. 977, z późn. zm.) do końca 2025 roku każda gmina powinna uchwalić plan ogólny, który to ma zastąpić obecne studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego, co oznacza, że na jego podstawie będzie można uchylać miejscowe plany oraz wydawać decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu. Plan ogólny ma być prostszym dokumentem niż studium, w którym zostaną określone strefy planistyczne i gminne standardy urbanistyczne. W planie ogólnym gmina będzie mogła również określić obszary uzupełnienia zabudowy, a także obszary zabudowy śródmiejskiej, co powinno znacząco pozytywnie wpłynąć na ład przestrzenny powiatu wysokomazowieckiego.

3.5.1 Zrealizowane zadania

W latach 2022-2023 realizowano następujące przedsięwzięcia:

Lp.	Zadanie wyznaczone w Programie ochrony środowiska	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2022	2023	
1.	Działania edukacyjne dla mieszkańców z zakresu ochrony środowiska	Gmina Kulesze Kościelne	12		Edukacja ekologiczna mieszkańców gminy. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW.
2.		Gmina Czyżew	-	7	Edukacja ekologiczna mieszkańców gminy.
3.	Programy ekologiczne realizowane przez placówki oświatowe (organizowanie wycieczek, pikników konkursów, prelekcji o tematyce ekologicznej, akcji ekologicznych).	Wszystkie gminy w powiecie	Przykładowe akcje organizowane przez placówki oświatowe: Akcje "Sprzątanie świata", Dzień Ziemi - Moja planeta Ziemia, Działania edukacyjne dla uczniów SP - konkursy (program ochrony powietrza), Regionalny Konkurs Plastyczno-Ekologiczny pn. „Magia leśnej przyrody w utworze na jagody Marii Konopnickiej” Konkurs plastyczny "Drzewo przyjacielem zwierząt" Regionalny Konkurs Plastyczno-Ekologiczny współorganizowany z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Czyżewie Konkurs plastyczny "Drzewo widziane oczami dziecka" Olimpiada Wiedzy Ekologicznej		
Zadanie dodatkowe, niewyznaczone w Programie Ochrony Środowiska					
4.	Porządkowanie terenów leśnych w	Nadleśnictwo Rudka	9	11	Porządkowanie terenów leśnych w obrębie leśnictw: Mazury, Trzeciny, Szepietowo, Wyliny i Ciechanowiec
5.	Utrzymanie zieleni przy drogach	Podlaski Zarząd Dróg Wojewódzkich	Utrzymanie zieleni przy drogach wojewódzkich – realizowane na bieżąco, w ramach bieżącej działalności.		
		GDDKiA oddział Białystok	Utrzymanie zieleni przy drogach krajowych – realizowane na bieżąco, w ramach bieżącej działalności.		
6.	Budowa infrastruktury	Gmina Sokoły	-	500*	Budowa kładki edukacyjnej oraz dostrzegalni ornitologicznej w obrębie wsi Waniewo. * Wartość dofinansowania ze środków Województwa Podlaskiego.

3.6 Działania w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom poważnymi awariami

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.) poprzez *poważną awarię* rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Natomiast *poważna awaria przemysłowa* rozumiana jest jako poważna awaria w zakładzie.

Zgodnie z informacjami Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, na terenie powiatu nie występują i nie występowały w latach 2022-2023 zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej.

Jednakże na analizowanym terenie występują obiekty, w których wykorzystuje się substancje niebezpieczne. Są to stacje paliw, stacje naprawy pojazdów i inne zakłady przetrzymujące substancje uznane za niebezpieczne. Potencjalnym źródłem poważnych awarii jest także transport drogowy substancji niebezpiecznych, głównie paliw płynnych (LPG, benzyna, olej napędowy). Przypadki wystąpienia poważnych awarii mogą dotyczyć również wycieków substancji ropopochodnych w wyniku wypadków i kolizji drogowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wysokiem Mazowieckiem dokonuje bieżących kontroli w zakresie spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych i zdrowotnych dotyczących utrzymania należytego stanu higienicznego obiektów, warunków zdrowotnych i innych chorób związanych z warunkami pracy w budynkach użyteczności publicznej oraz zakładach pracy będących pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej.

Również Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Wysokiem Mazowieckiem w okresie sprawozdawczym przeprowadza kontrole związanych z odbiorami budynków, których inwestor został zobowiązany do uzyskania pozwolenia na użytkowanie oraz kontrole podstawowe.

3.6.1 Zrealizowane zadania

Poniższa tabela przedstawia zadania zrealizowane na terenie powiatu wysokomazowieckiego w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom poważnymi awariami.

Lp.	Zadanie wyznaczone w Programie ochrony środowiska	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2022	2023	
1.	Doposażenie jednostek straży pożarnej, zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego	Gmina Ciechanowiec	410	-	Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla jednostki OSP Bujenka. Dofinansowano ze środków MSWiA.
			-	1 645	Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla jednostki OSP Ciechanowiec. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW
			32	46	Zakup umundurowania dla jednostek. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW.
		Gmina Klukowo	-	104	Dostawa specjalistycznego sprzętu dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w gminie tj. OSP w Trojanowie i OSP w Klukowie. Dofinansowano ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Fundusz Sprawiedliwości.
			250	-	Dotacje dla Ochotniczych Straży Pożarnych
			-	1 786	Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Klukowo. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW.
			-	13	Zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Kuczyn oraz zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego i umundurowania dla OSP Wyszonki Kościelne.
		Gmina Kulesze Kościelne	80		Doposażenie OSP. Dofinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości.
		Gmina Nowe Piekuty	60	29	Doposażenie jednostek straży pożarnej. Dofinansowano ze środków Województwa Podlaskiego.
		Gmina Sokoły	22	33	Doposażenie jednostek straży pożarnej. Dofinansowano ze środków Województwa Podlaskiego i PSP.

Lp.	Zadanie wyznaczone w Programie ochrony środowiska	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2022	2023	
			5	29	Zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego. Dofinansowano ze środków Województwa Podlaskiego i PSP.
		Gmina Wysokie Mazowieckie	44	49	Doposażenie jednostek straży pożarnej. Dofinansowano ze środków Województwa Podlaskiego.
		Gmina Czyżew	-	550	Doposażenie jednostek straży pożarnej.
		Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	1 550		Zakup ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Czyżew. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW.
2.		Urząd Marszałkowski	202	249	Dotacje na zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego dla Gmin z Powiatu Wysokomazowieckiego. Kwoty przedstawione w kolumnach z lewej strony przedstawiają łączną sumę poniższych kwot. 2022: Gmina Czyżew – 15 000 zł Gmina Klukowo – 20 000 zł Gmina Kobylin-Borzymy – 15 000 zł Gmina Kulesze Kościelne – 20 000 zł Gmina Nowe Piekuty – 15 000 zł Gmina Sokoły – 15 000 zł Gmina Szepietowo – 10 000 zł Gmina Ciechanowiec – 27 000 zł Miasto Wysokie Mazowieckie – 30 000 zł Gmina Wysokie Mazowieckie – 35 000 zł 2023: Gmina Czyżew – 23 000 zł Gmina Klukowo – 70 000 zł Gmina Kobylin-Borzymy – 15 000 zł Gmina Kulesze Kościelne – 15 000 zł Gmina Nowe Piekuty – 15 000 zł Gmina Sokoły – 15 000 zł Gmina Szepietowo – 20 000 zł Gmina Ciechanowiec – 26 000 zł Miasto Wysokie Mazowieckie – 25 000 zł Gmina Wysokie Mazowieckie – 25 000 zł

4 Monitoring realizacji zadań

W celu skutecznego ukazania efektów podejmowanych działań związanych z ochroną środowiska oraz dokonania rzetelnej oceny realizacji Programu, niezwykle istotnym narzędziem jest odpowiednio opracowany system sprawozdawczości. Dzięki niemu możliwe będzie obiektywne monitorowanie wpływu realizacji zadań na środowisko oraz identyfikacja obszarów, które wymagają dalszych działań lub doskonalenia strategii ochrony. System sprawozdawczości stanowi także ważne narzędzie komunikacji i informacji dla zainteresowanych stron, w tym władz, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych, umożliwiając im lepsze zrozumienie i aktywny udział w procesach związanych z ochroną środowiska. Dlatego istotne jest, aby system ten był kompleksowy, transparentny, oparty na solidnych danych naukowych i uwzględniał zarówno wymiar ekologiczny, społeczny, jak i ekonomiczny.

Rezultaty poczynionych zadań, można zaobserwować na podstawie danych zestawionych w poniższej tabeli. Wartości wskaźników obrazują trend zmian dokonywanych poprzez realizację ww. zadań.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jedn.	2020	2021	2022	Trend zmian
1.	Gęstość zaludnienia	osób na 1 km ²	42,7	42,2	41,8	Malejący Negatywny
2.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (MPZP) w powierzchni miasta ogółem	%	0,3	0,2	0,4	Horizontalny Neutralny⁷
3.	Emisja zanieczyszczeń gazowych	t/r	84 888	79 295	64 824	Malejący Pozytywny
4.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych	t/r	10	9	4	Malejący Pozytywny
5.	Długość czynnej sieci gazowej dystrybucyjnej	km	150,1	153,1	206,5	Rosnący Pozytywny
6.	Czynne przyłącza gazowe do budynków mieszkalnych	szt.	1 069	1 155	1 273	Rosnący Pozytywny
7.	Korzystający z sieci gazowej	%	7,0	7,9	8,6	Rosnący Pozytywny
8.	Długość czynnej sieci wodociągowej	km	1 056	1 066	1 070	Rosnący Pozytywny

⁷ Zgodnie z nowelizacją Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977 z późn. zm.), gminy mają obowiązek opracować do końca 2025 roku plany ogólne na terenie całej JST

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jedn.	2020	2021	2022	Trend zmian
9.	Przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	13 922	14 077	14 328	Rosnący Pozytywny
10.	Korzystający z sieci wodociągowej	%	94,0	94,0	94,1	Rosnący Pozytywny
11.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	tys. m ³	3 719	3 663	3 662	Malejący Pozytywny
12.	Długość sieci kanalizacyjnej	km	135,7	138,0	143,5	Rosnący Pozytywny
13.	Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 790	3 898	3 973	Rosnący Pozytywny
14.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej	%	32,4	32,7	32,8	Rosnący Pozytywny
15.	Zbiorniki bezodpływowe	szt.	7 206	7 218	7 014	Malejący Pozytywny
16.	Oczyszczalnie przydomowe	szt.	1 741	1 752	1 766	Rosnący Pozytywny
17.	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	tys. m ³	664,7	688,6	721,4	Rosnący Pozytywny
18.	Ścieki oczyszczane w ciągu roku odprowadzone na 1 mieszkańca		0,013	0,014	0,014	Horizontalny Pozytywny
19.	Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM	osoba	31 366	31 611	31 611	Horizontalny Negatywny
20.	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku z terenu miasta	t	8 884,8	8 785,7	8 231,5	Malejący Pozytywny
21.	Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca	kg	160,7	160,5	152,3	Malejący Pozytywny
22.	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	%	27,4	29,5	32,5	Rosnący Pozytywny
23.	Pomniki przyrody	szt.	58	58	58	Stąły Pozytywny
24.	Nasadzenia drzew	szt.	109	187	55	Bilans dodatni Pozytywny
25.	Ubytki drzew	szt.	117	22	3	
26.	Powierzchnia lasów publicznych ogółem	ha	4 970,1	4 975,5	4 978,7	Rosnący Pozytywny
27.	Powierzchnia lasów ogółem	ha	24 216,1	24 068,5	24 020,7	Malejący Negatywny

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

5 Podsumowanie i wnioski

Założeniem powstania programu ochrony środowiska dla powiatu wysokomazowieckiego na lata 2020-2027 jest opracowanie polityki ekologicznej na szczeblu powiatowym. Dokument jest zgodny z założeniami polityki ekologicznej państwa. Przestrzega również założeń wojewódzkiego programu ochrony środowiska. Program uwzględnia jednocześnie uwarunkowania i potrzeby ludności zamieszkującej powiat. Podstawowym założeniem powstania POŚ jest zarządzanie działaniami danej jednostki samorządu terytorialnego w taki sposób, by najpełniej wspierać ochronę środowiska.

Analiza przedstawiona w raporcie i dotycząca stanu środowiska oraz poziomu realizacji programu ochrony środowiska w latach 2022 i 2023 wykazała, że wszystkie zadania wymienione w niniejszym opracowaniu przyczyniły się do poprawy warunków środowiskowych.

W przedstawionym raporcie znajduje się analiza dotycząca stanu środowiska i poziomu realizacji programu ochrony środowiska w latach 2022-2023 dla powiatu wysokomazowieckiego. Realizacja działań była finansowana z budżetu powiatu i poszczególnych gmin i miast, a także przy wsparciu środków z zewnątrz (dotacje krajowe, Unii Europejskiej i środki własne poszczególnych instytucji). Niektóre zadania miały charakter ciągły wynikający z ustawowych obowiązków oraz realizowane były przez poszczególne gminy z terenu powiatu (np. związane z gospodarką odpadami). Działania te będą realizowane również po ustaniu okresu sprawozdawczego. Znaczna część realizowanych w latach 2022-2023 założeń wiązała się z inwestycjami, sprecyzowanymi terminami wykonania i kosztami.

Oprócz gmin i miast z terenu powiatu zadania wpływające na poprawę stanu środowiska realizowały również zewnętrzne instytucje. Do najprężniej działających na terenie powiatu w latach 2022-2023 zaliczają się: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Podlaski Zarząd Dróg Wojewódzkich, Zarządy Zlewni PGWWP wraz z Nadzorami Wodnymi oraz właściwe Nadleśnictwa. Natomiast zadania z zakresu kontroli wykonywane były na bieżąco przez WIOŚ, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną oraz Komendę Powiatową Straży Pożarnej.

Zmiany stanu środowiska widoczne są dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, dlatego niniejszy raport nie jest jednoznacznym odzwierciedleniem efektów wykonania programu ochrony środowiska. Największą trudnością stojącą na drodze do realizacji kompletu wytycznych, są niewystarczające środki finansowe. Oznacza to, że realizacja części zadań jest zależna od pozyskania dodatkowego dofinansowania. Do realizacji zadań wykorzystano m.in. następujące źródła finansowania:

- Fundusz Dróg Samorządowych,
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
- Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych,
- Program Inwestycji Strategicznych Polski Ład,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego,

Biorąc pod uwagę wszystkie zgromadzone informacje, można sformułować tezę, iż powiat wysokomazowiecki oraz gminy w jego obrębie rzetelnie podchodzą do zadań mających na celu ochronę środowiska. Sukcesywnie realizowane są kolejne ustalone cele.

Na liście zadań, jakie znalazły się w programie ochrony środowiska, a które będą wymagały zaangażowania samorządu terytorialnego na dalszym etapie realizacji zapisów dokumentu, trzeba wymienić:

- kontynuowanie działań wspierających inwestycje polegające na wymianie nieefektywnych źródeł ciepła (w tym nakierowane również na wykorzystanie możliwości podłączenia do sieci gazowej),
- kontynuowanie działań wspierających inwestycje w odnawialne źródła energii,
- rozwój infrastruktury rowerowej,
- dalsze prowadzenie kampanii edukacyjnych, zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców powiatu,
- dalszą modernizację oraz budowę dróg i ciągów komunikacyjnych,
- współpracę z gminami w zakresie gospodarki odpadami, mającą na celu zwiększanie udziału selektywnej zbiórki odpadów,
- współpracę z gminami w zakresie intensyfikacji działań, polegających na rozbudowie infrastruktury kanalizacyjnej (zmniejszenie różnicy pomiędzy stopniem skanalizowania a stopniem zwodociągowania powiatu),
- poprawę bezpieczeństwa na terenie powiatu poprzez walkę z konkretnymi rodzajami zagrożeń (w tym wyposażenie Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, dofinansowania gmin na zakup sprzętu dla OSP).